

Online edukacija nosilaca pravosudnih funkcija u okviru Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine u vrijeme pandemije COVID-19 virusa

Pripremili: Almir Tabaković i Samra Alispahić, Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

S pojavom pandemije COVID-19 virusa došlo je do promjene u svim sferama života, pa samim time i u sferi obuke. „Tradicionalna“ obuka organizovana u vidu seminara, konferencija, okruglih stolova i dr. u ovom trenutku nije moguća, te je bilo potrebno iznaći nove načine obuke sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini. S tim u vezi, Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH uložio je dodatni napor kako bi se, u saradnji sa HELP projektom Vijeća Evrope u okviru projekta Evropske unije i Vijeća Evrope *Horizontal Facility* za Zapadni Balkan i Tursku (*Horizontal Facility II*), sudijama i tužiocima u Bosni i Hercegovini omogućilo učešće na *online* obukama u skladu s njihovim izraženim interesom. HELP (*Human Rights Education for Legal Professionals*) je glavna platforma Vijeća Evrope za obrazovanje pravnika čiji je cilj da sudijama, advokatima i tužiocima pruži obuku o evropskim standardima ljudskih prava. Pored Evropske konvencije o ljudskim pravima, HELP obuhvata i druge instrumente kao što su Evropska socijalna povelja i konvencije Vijeća Evrope u ključnim oblastima kao što su zaštita podataka ili radno pravo. HELP kursevi omogućavaju pravnicima da bolje štite ljudska prava na nacionalnom nivou i da budu u toku sa standardima i sa sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava. Više o HELP projektu možete pronaći na <https://www.coe.int/en/web/help/home>. HELP *online* kursevi koji obrađuju različite teme vezane za ljudska prava dostupni su svakom korisniku koji ima nalog na HELP platformi, a razlikujemo dvije vrste kurseva:

- Takozvani „mentorski kursevi“ (engl. *Tutored Courses*) koji su dostupni samo odabranoj grupi pravnika koji pohađaju „pilot“ kurs organizovan u saradnji s nadležnom nacionalnom institucijom za obuku sudija i tužilaca ili advokatskom komorom i koji moderira certificirani HELP predavač; i
- HELP *online* kursevi koji obrađuju različite teme vezane za ljudska prava i dostupni su svakom korisniku koji ima nalog na HELP platformi.

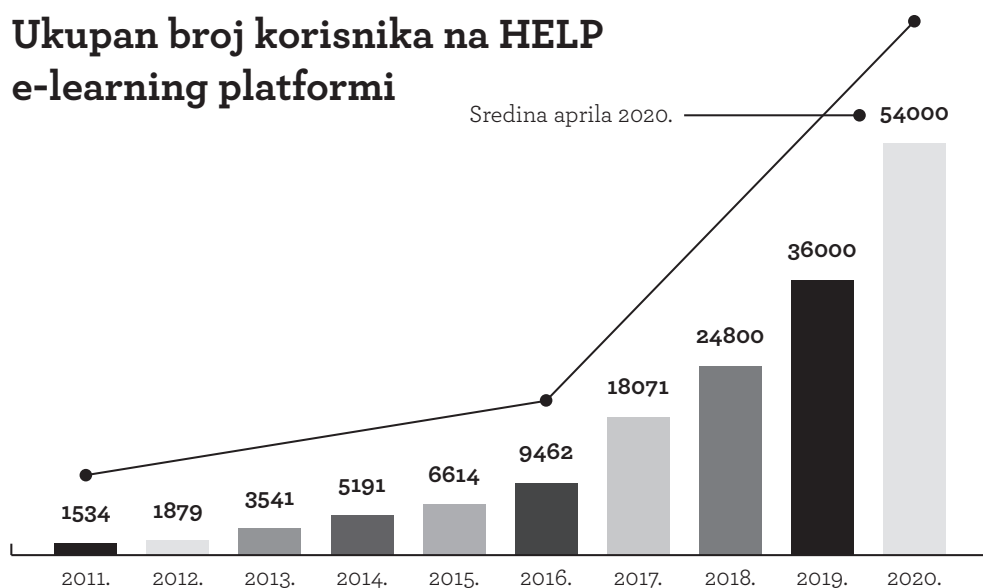
Nalog možete kreirati na stranici: <https://www.coe.int/en/web/help/home>. Ukoliko Vam je potrebna pomoć pri registraciji, video s uputama možete pogledati na Facebook stranici HELP projekta <https://www.facebook.com/CoEHELP/videos/293521468286261/?t=3>.

HELP kursevi razvijaju se na engleskom jeziku (obično) od strane međunarodne radne grupe, uz podršku i koordinaciju od strane Sekretarijata Vijeća Evrope, te se naknadno prevode na jezike članica Vijeća Evrope i dopunjavaju raznim pravnim dokumentima (zakonodavstvo, sudska praksa) o domaćem pravnom okviru o određenoj temi. Zatim se u relevantnoj zemlji pokreće nacionalna verzija kao kurs poduke. Sredinom marta 2020. godine sudijama i tužiocima, stručnim saradnicima i savjetnicima u BiH je ponuđeno učešće na četiri HELP *online* kursa koji su prevedeni na jezike našeg govornog područja, i to:

- *Property rights* /Pravo vlasništva;
- *Child-friendly justice* / Pravosuđe naklonjeno djeci;

- *Fight against racism, xenophobia, homophobia and transphobia* / Borba protiv rasizma, ksenofobije, homofobije i transfobije;
- *Preventing and combating trafficking in human beings in Bosnia and Herzegovina* / Prevencija i borba protiv trgovine ljudima u BiH (Kurs organizovan s Projektom *Horizontal Facility Action on Preventing and Combating Trafficking in Human Beings in Bosnia and Herzegovina* finansiran od strane EU i Vijeća Evrope, Ured COE u Sarajevu).

Sve navedene *online* kurseve vode certificirani HELP tutori. Značaj ovog oblika učenja pokazuju i statistički podaci gdje je vidljivo da je tokom samo jednog mjeseca (april 2020. godine) povećan broj učesnika *online* kurseva za 15%, dok je taj broj u zemljama Zapadnog Balkana veći i iznosi 27%.

Očekuje se da će ovaj broj biti i veći u narednom periodu, obzirom da je planirano organizovanje i dodatnih *online* HELP kurseva na temu azila i uvoda u Evropsku konvenciju o ljudskim pravima za sve korisnike obuka Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH.

Više o dostupnim *online* kursovima možete pronaći na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/> ili se informisati kod uposlenika Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH putem e-maila: cestfbih@cest.gov.ba.

Drugi način *online* obuke u vrijeme pandemije jesu postavljeni *online* moduli obuke za tužioce, novoimenovane tužioce i stručne saradnike tužilaštva u Bosni i Hercegovini na *distance learning* platformi Centra. Centri za edukaciju sudija i (javnih) tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj su u saradnji s Projektom „Jačanje tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa u Bosni i Hercegovini“, kojeg provodi Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, izradili module *online* učenja za tužioce i stručne saradnike tužilaštava u Bosni i Hercegovini. Namjena modula je pomoći novoimenovanim tužiocima u obuci upotrebom *online* modula s kvalitetnim i sadržajnim materijalima, uz mnogo aktuelne sudske i tužilačke prakse. Zbog kvalitetnih sadržaja i novije tužilačke prakse moduli su na raspolaganju svim tužiocima i stručnim saradnicima. Trenutno je moguće koristiti pet *online* modula na *distance learning* platformi Centra:

1. Pritvor i druge mjere obezbjeđenja osumnjičenog i saradnja s policijom;
2. Posebne istražne radnje;
3. Tehnike izrade tužilačkih akata;

4. Radnje dokazivanja u krivičnom postupku i zakonitost dokaza;
5. Da pravda bude vidljiva.

Kursevi su osmišljeni da traju 2-3 sata s određenim materijalima i aktuelnim primjerima iz prakse. Bez tutora, samo pratite, odgovarate na dijelove i teme kursa te na taj način završavate modul. Po završetku kursa možete preći na sljedeći. Navedene *online* module možete pohađati na način da posjetite internet stranicu Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH www.fbih.cest.gov.ba u domenu *distance learning* ili direktno putem linka <http://80.65.92.42:185/login/index.php>. Prethodno izvršite prijavu Centru, putem Vašeg e-maila, kako bi dobili neophodne podatke (korisničko ime i šifru).

Treći vid obuke jeste realizacija nekih programom predviđenih aktivnosti tokom mjeseca aprila i maja koje je bilo moguće realizirati putem *online* video komunikacijskih platformi kao *webinar*. Naime, svjesni da duži vremenski period nećemo biti u mogućnosti realizirati predviđene seminare na uobičajeni način – tj. zajedno na jednom mjestu imati učesnike različitih pravosudnih institucija i edukatore – Centar je u saradnji s partnerima tokom mjeseca marta radio na pripremi mogućnosti i realizacije *online* seminara – *webinara*. Krenuli smo s izvođenjem *webinara* tokom mjeseca aprila i uspješno realizirali četiri aktivnosti. *Webinare* realiziramo putem dvije video komunikacijske platforme, putem Cisco Webex komunikacijske platforme (<https://www.webex.com/video-conferencing>) i putem aplikacije Zoom (<https://zoom.us/>). Neophodno je da zainteresirani učesnici na svojim uređajima (laptop, mobilni telefon) instaliraju ove aplikacije. Obavještenja o realizaciji *webinara* učesnicima stižu na službeni e-mail, nakon čega slijedi prijava učestvovanja, a zatim poziv sa svim uputama kako i na koji način pristupiti željenom *webinaru*. Dosadašnja iskustva su pokazala da je način realizacije vrlo jednostavan, posebno za učesnike koji rade od kuće, kao i da se ovim načinom edukacije mogu realizirati i obraditi značajne teme iz programa stručnog usavršavanja, te korisno iskoristiti vrijeme u edukativne svrhe, za razmjenu iskustava i aktuelnosti u praksi s kolegama unutar pravosudne zajednice. Svakako svi navedeni vidovi *online* obuke, počev od HELP modula, *online* modula za tužioce i *online* seminara/*webinara*, ulaze u obaveznu godišnju edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija za 2020. godinu. U narednom periodu, u mjesecu maju 2020. godine, nosiocima pravosudnih funkcija nastojat ćemo omogućiti praćenje najmanje deset programom predviđenih seminara organizovanih kao *online* seminari, koje će realizirati stručni i iskusni edukatori centara za edukaciju sudija i (javnih) tužilaca u Federaciji BiH i Republici Srpskoj.

Više informacija o *online* učenju, uputstvima i realizaciji edukativnih aktivnosti u vrijeme pandemije COVID-19 potražite putem e-maila: cestfbih@cest.gov.ba ili almir.tabakovic@cest.gov.ba.